

Επιβάρυνση από την ακτινοβολία Δοσιμετρία στην Πυρηνική Ιατρική

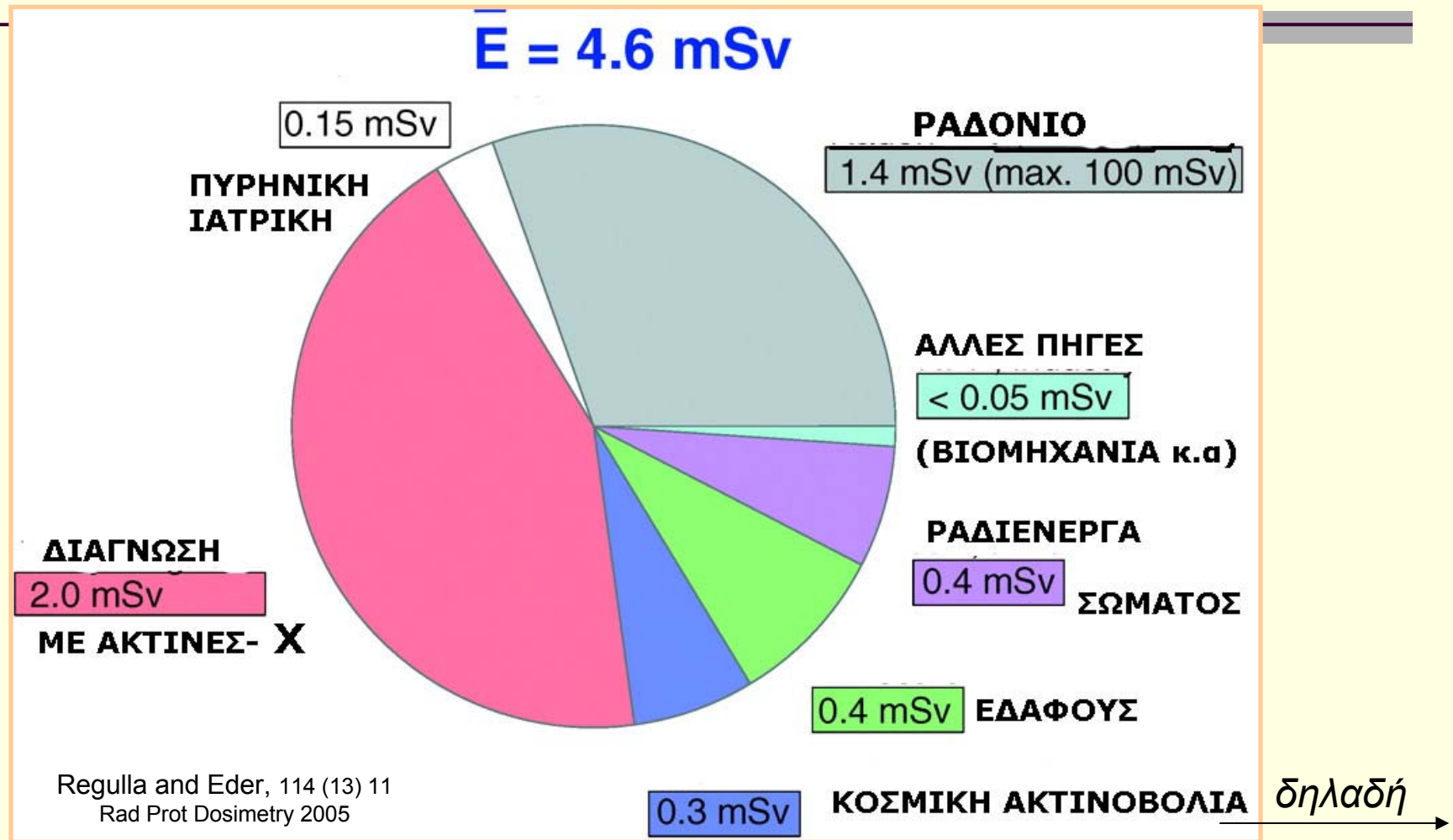
- Λίγα λόγια για τις συνέπειες από τις σπινθηρογραφικές διαγνωστικές εξετάσεις

Καρδιάς- Νεφρών- Σκελετού- Θυρεοειδούς-

Μαρία Λύρα Γεωργοσοπούλου
Μονάδα Ακτινοφυσικής- Α' Εργαστήριο Ακτινολογίας
Αρεταίειο Νοσοκομείο- Πανεπιστήμιο Αθηνών -

Μετεκπαιδευτική εκδήλωση της Ελληνικής εταιρείας Πυρηνικής Ιατρικής

Μέση Ολική Επιβάρυνση του πληθυσμού από την Ακτινοβολία

Η επιβάρυνση του πληθυσμού σήμερα

- Αύξηση κατά 7 φορές του ποσού της ιονίζουσας ακτινοβολίας που εκτίθεται ο πληθυσμός από ιατρικές εξετάσεις σε σχέση με το 1980
- Το ποσοστό ολικής έκθεσης του πληθυσμού λόγω ιατρικών εξετάσεων είναι σήμερα το μεγαλύτερο τμήμα του συνόλου έκθεσης από όλες τις κατηγορίες ως αθροιστική ενεργός δόση και ενεργός δόση κατά άτομο.
- Αξονική τομογραφία και σπινθηρογράφημα καρδιάς με Tl-201 συνεισφέρουν το μέγιστο της αύξησης.

Ενεργός Δόση ανά ασθενή 3 mSv, (2006)

Γιατί ALARA;

As Low As Reasonable Achievable

Τόσο χαμηλά όσο είναι εφικτό; Απαιτούνται :
Προστασία και Κανόνες ασφαλείας

- Υψηλές ποσότητες ακτινοβολίας βλάπτουν
- Ας δεχθούμε την βιολογική απόκριση του ιστού στην ακτινοβολία, γραμμική- χωρίς κατώφλι
  - υπάρχει πάντα βλάβη σε οποιαδήποτε έκθεση στην ακτινοβολία
- Αντίθετα: Μελέτες σε πληθυσμούς που ζουν σε διάφορα υποστρώματα ακτινοβολίας δείχνουν ότι: Σε χαμηλές δόσεις ακτινοβολίας υπάρχει κατώφλι – όριο που η ποσότητα ακτινοβολίας δεν βλάπτει –hormesis-

Ραδιενέργεια

Διάσπαση ασταθών πυρήνων , απόσπαση ηλεκτρονίων από τα άτομα και παραγωγή ιόντων

Ας πούμε κάτι για τις μονάδες ακτινοβολίας

- Η ενεργότητα (ποσότητα) της ραδιενέργειας εκφράζεται σε Becquerel

1 Bq = 1 διάσπαση του ραδιενεργού πυρήνα / sec

- Και η παραδοσιακή μονάδα; 1 Ci= 37×10^9 Bq

- Τι παραγγέλνετε; mCi ή MBq;

Η αλήθεια είναι ότι 1 mCi= 37MBq

Ολόσωμη Δόση: Η ολική ενέργεια στο ακτινοβοληθέν σώμα δια της μάζας του

Απορροφούμενη δόση;

- Η ενέργεια που εναποτίθεται από την ακτινοβολία στην μονάδα μάζας του ακτινοβοληθέντος ιστού

Και οι μονάδες που την εκφράζουν;

Στο διεθνές σύστημα (SI) **1 Gy = joule/ kg**

- Και η σχέση της με την παλιά μονάδα;

- **1Gy = 100rad** ή **1 mGy = 100mrad**

....με τα χρόνια μεγάλωσε!!

Όταν η **απορροφούμενη δόση** σε Gy πολλαπλασιάζεται με τον παράγοντα ποιότητας της ακτινοβολίας δίδει

Την **Ισοδύναμη δόση** **1Sv=1Gy. QF**

Όπου QF ο παράγων ποιότητας για την ακτινοβολία γ είναι 1.

Σπινθηρογραφήματα

Η επιβάρυνση του εξεταζομένου; Πόση; Γιατί;

Ενεργός Δόση

- Εκφράζει τον κίνδυνο στοχαστικών αποτελεσμάτων από υψηλές ανομοιόμορφες εσωτερικές δόσεις

Παράγοντες Βαρύτητας ιστών

- Δίδουν την σχετική ευαισθησία κάθε οργάνου ή ιστού σε στοχαστικά αποτελέσματα
- *Οι υπολογισμοί της ενεργού δόσης απαιτούν γνώση των ειδικών παραμέτρων του απεικονιστικού συστήματος*

Ραδιοϊσοτοπική Απεικόνιση (Σπινθηρογραφήματα)

Δοσιμετρικές εκτιμήσεις

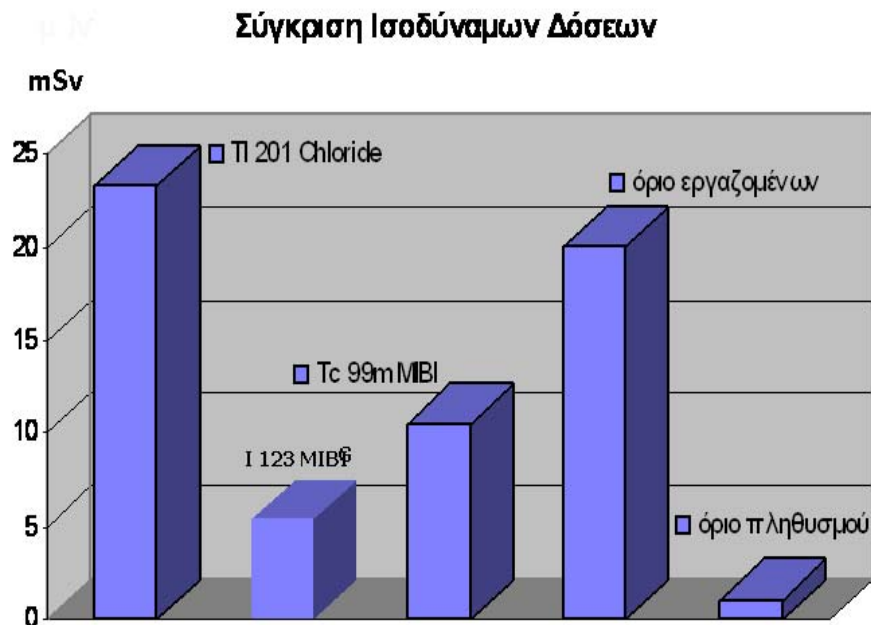
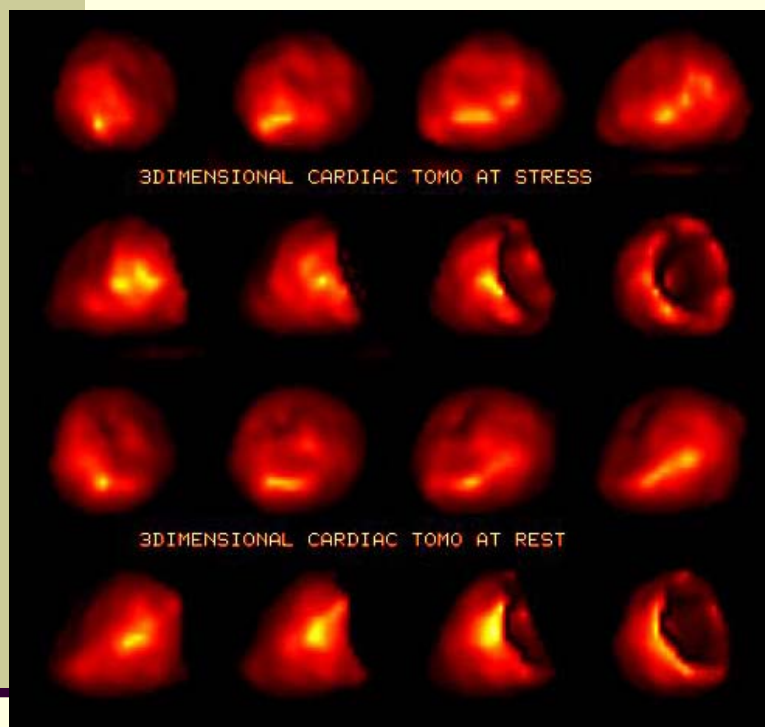
Ο κίνδυνος που σχετίζεται με το σπινθηρογράφημα απαιτεί γνώση:

- **Του ρυθμού δόσης**
- **Της ηλικίας του εξεταζόμενου**
- **Της βιοκινητικής του οργάνου**

Μυοκάρδιο- Νεφρά- Σκελετός- Θυρεοειδής Αδένας
Πλεονεκτήματα- Μειονεκτήματα των ραδιοφαρμάκων
που χορηγούνται (Tc99m, Tl-201, I-123, I-131??, F-18)

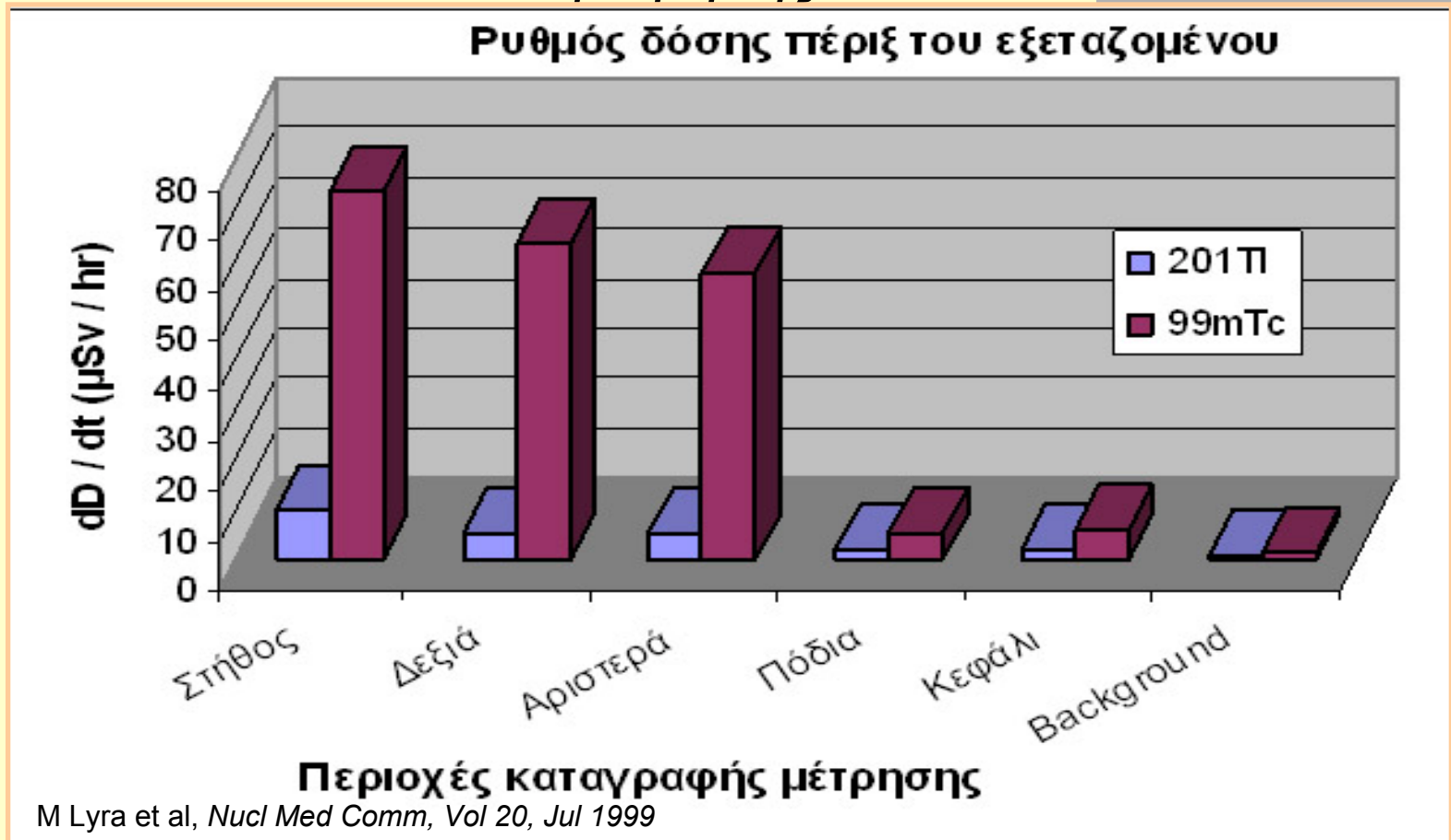
Σπινθηρογράφημα Καρδιάς

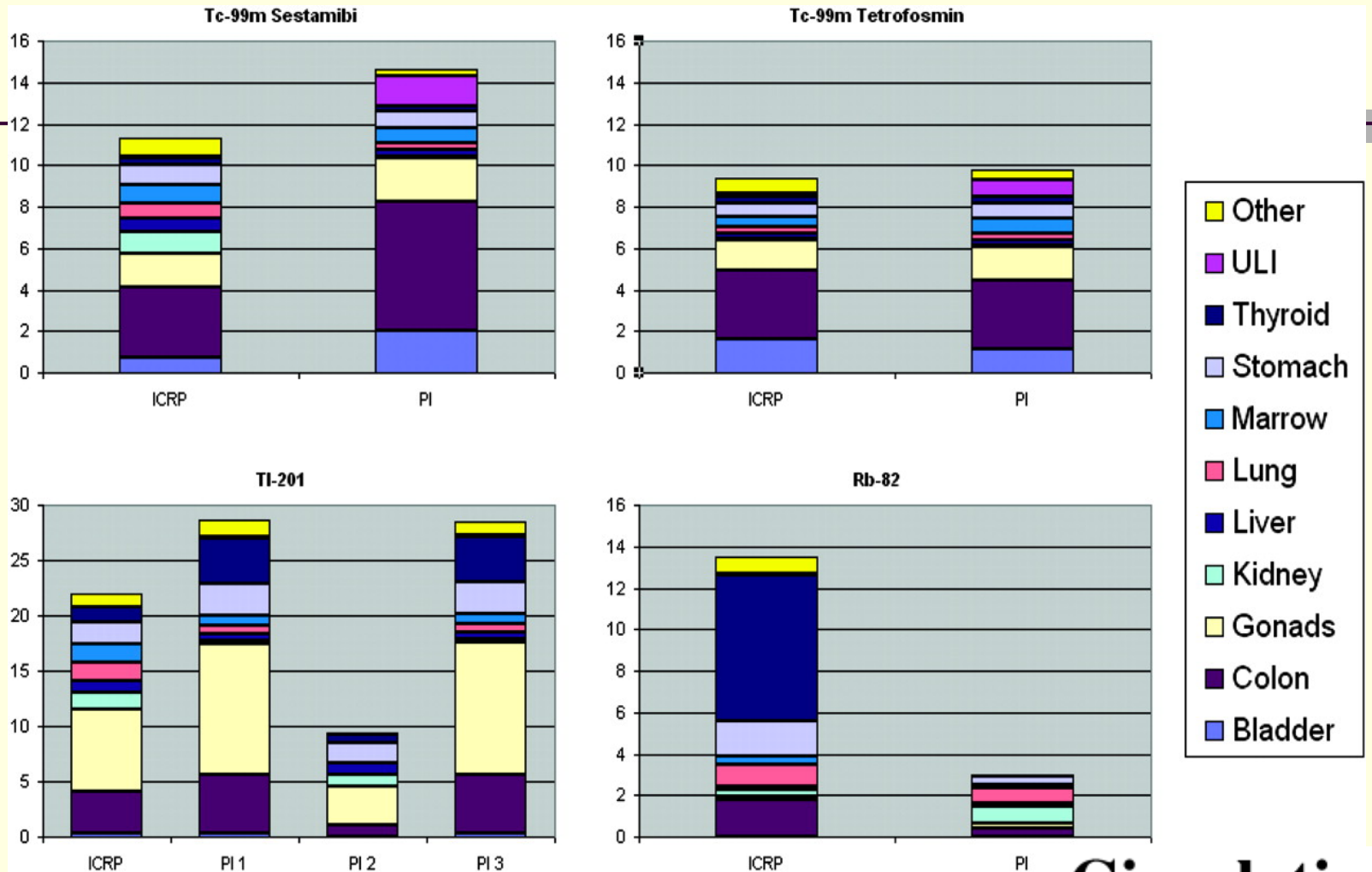
Οι ενεργές δόσεις φορέων με Tc-99m και Tl-201

διαφέρουν ~κατά παράγοντα 2 (κυμαίνονται από 5 έως 15mSv ανά εξέταση)

Σύγκριση ρυθμών δόσης πέριξ του εξεταζομένου με $Tl201$ -Chloride και με $Tc99m$ -MIBI ανά θέση μέτρησης

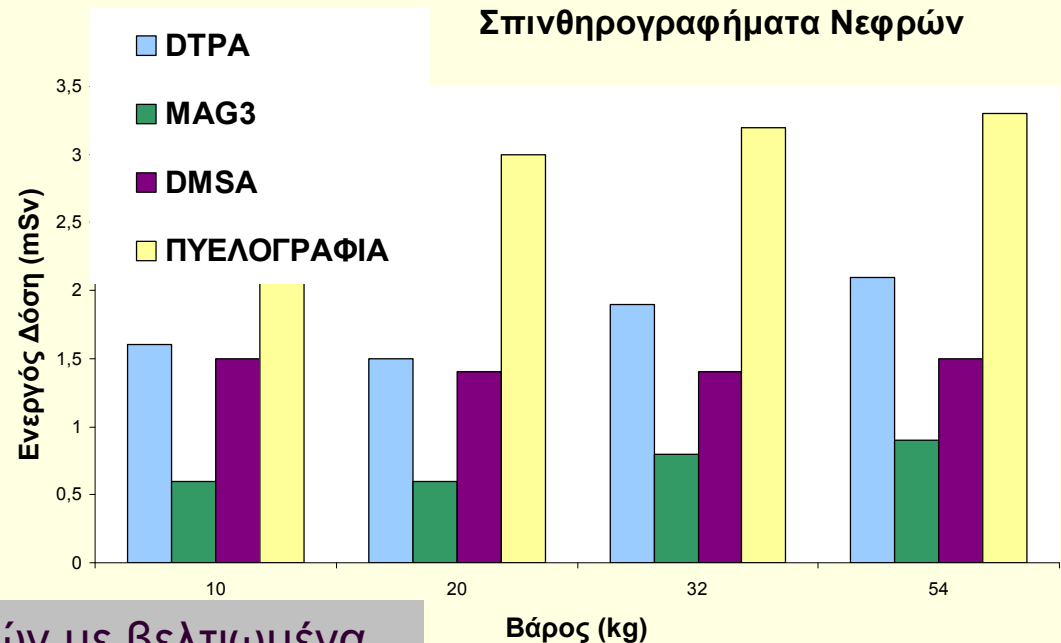
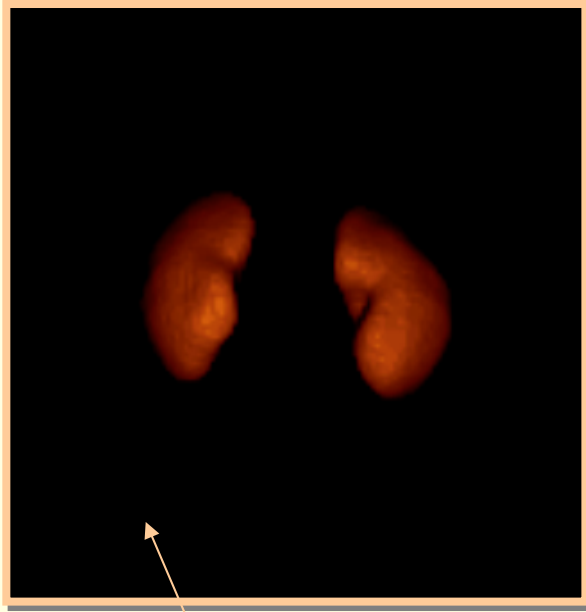
Σύγκριση ενεργών δόσεων (mSv) σε πρότυπα πρωτόκολλα απεικόνισης της αιμάτωσης του μυοκαρδίου με χρήση των ICRP και των συντελεστών δόσης PI από τα φυλλάδια των εταιρειών

Copyright ©2007 American Heart Association

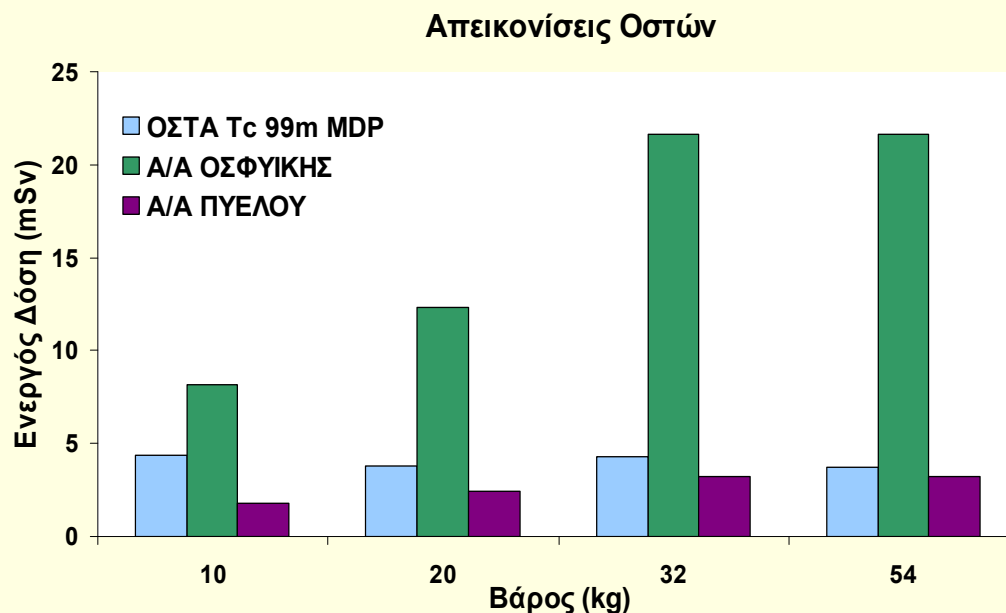
Circulation

Ενεργές δόσεις από στατικό- δυναμικό σπινθηρογράφημα νεφρών με φορείς Τεχνητίου/ σύγκριση με πυελογραφία

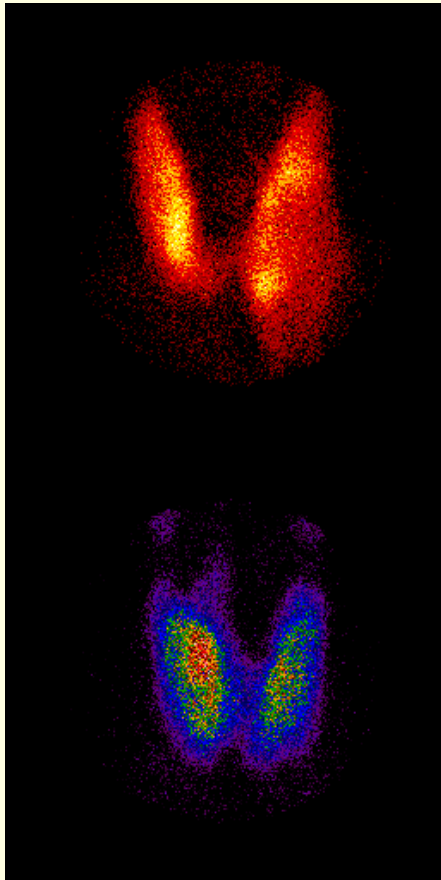
3D SPECT με DMSA νεφρών με βελτιωμένα φίλτρα ανακατασκευής Βελτίωση της εικόνας – μείωση της χορηγούμενης ενεργότητας (2009)
Μείωση της απορροφούμενης δόσης

Ενεργές δόσεις από σπινθηρογράφημα σκελετού με Tc99m-MDP / σύγκριση με αντίστοιχες ακτινολογικές εξετάσεις

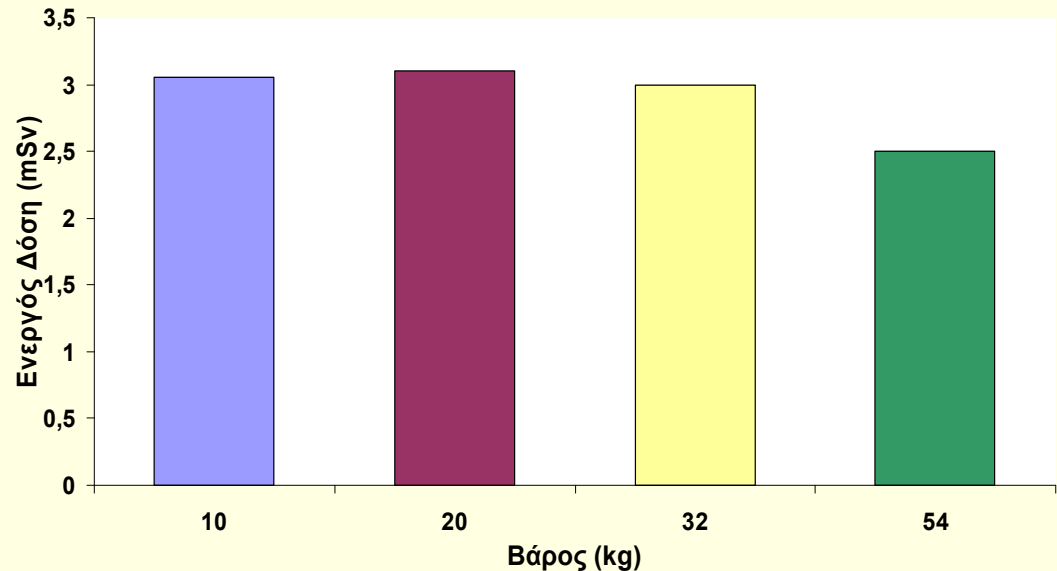

Η χρήση του Ga-67 δίδει μέση ενεργή δόση 18mSv/εξέταση

Ενεργός δόση από σπινθηρογράφημα θυρεοειδή με Tc99m Pertchnetate συναρτήσεως του βάρους του εξεταζόμενου

Σπινθηρογράφημα Θυρεοειδούς Αδένα σε παιδιά

I-123 (35% πρόσληψη)
ενεργός δόση: 3,26 mSv - 8,15 mSv

Εργαλεία εσωτερικής δοσιμετρίας

Απαίτηση:

- Βέλτιστα δεδομένα φαρμακοκινητικής ή της βιοκινητικής του συγκεκριμένου ασθενούς

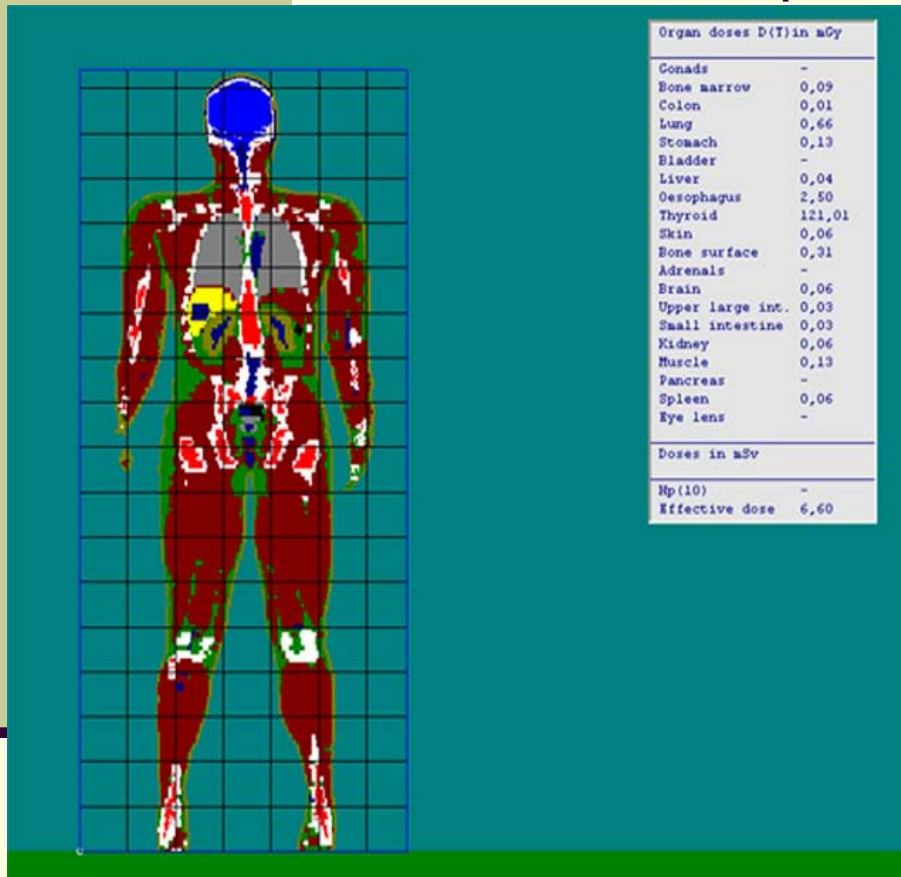
Χρήσιμα:

- Ο χρόνος παραμονής στα διάφορα όργανα- το φύλο- η ηλικία ιδιαίτερα για ομάδες παιδιών (νεογνά έως 15 ετών)

Μαθηματικοί υπολογισμοί-ICRP-MIRD-ICRU-NCRP reports

Λογισμικό (Προγράμματα):MIRDOSE 3.1-OLINDA-MONTE CARLO αλγόριθμοι- VISUAL MONTE CARLO (VMC)

Πρόγραμμα Visual Monte Carlo (VMC) εσωτερικής δοσιμετρίας για διάφορα ραδιοϊσότοπα σε κάθε όργανο του σώματος

Απλά σε χρήση
προγράμματα-calculators
για τους **υπολογισμούς**
δόσης δίδονται από την
RADAR

Απαιτούνται στοιχεία
-Ραδιοϊσότοπο
-σωματότυπος-
-φαρμακοκινητική

RADAR: RA diation D ose A sssessment R esource

Οι επιτροπές της EANM παιδιατρικής και Δοσιμετρίας με την **Κάρτα Δόσης** δίδουν συστάσεις (2006) για την χορηγούμενη **ενεργότητα συναρτήσεως του βάρους**

Τον Απρίλιο του 2009 η ΙΑΕΑ προκάλεσε συνάντηση για να προσδιορισθούν οι **λόγοι-παράγοντες** που προσφέρουν περιττή **Απορροφούμενη Δόση** στον εξεταζόμενο και να εκδοθούν **Οδηγίες**

Στόχος: Η **Smart Card** του πολίτη όπου θα καταγράφονται οι απορροφούμενες δόσεις καθ'όλη την διάρκεια της ζωής του